Total No. of Printed Pages—4

5 SEM FYUGP EDNC5A

2025

(November)

EDUCATION

(Core)

Paper : EDNC5A

(Development of Education in Pre-Independent India)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) বৈদিক শিক্ষাৰ এটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

Mention one aim of Vedic education.

(b) দেশীয়/স্থানীয় শিক্ষাৰ পতনৰ এটা কাৰণ লিখা।

Write one cause of downfall of indigenous education.

(c) কোনখন প্ৰতিবেদনক ভাৰতীয় শিক্ষাৰ 'মেগ্না কাৰ্টা' বুলি কোৱা হয়?

Which Report is called as 'Magna Carta' of Indian education?

(d) কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয় আয়োগৰ সভাপতি কোন আছিল?

Who was the Chairman of the Calcutta University Commission?

(e) বৌদ্ধ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one characteristic of Buddhist education system.

(f) ৱাৰ্ধা সম্মিলন কেতিয়া অনুষ্ঠিত হৈছিল?

When was Wardha Conference held?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 3×4=12

Write short notes on the following :

(a) বৈদিক যুগৰ নাৰী শিক্ষা

Women education in Vedic period

(b) ১৮১৩ চনৰ চাৰ্টাৰ আইনৰ প্ৰাৱধানসমূহ বা বিধানসমূহ

The provisions of the Charter Act, 1813

(c) লৰ্ড কাৰ্জনৰ শিক্ষা নীতি

Lord Curzon's education policy

(d) ১৯৩৭ চনৰ উড্-এবট্ প্ৰতিবেদনৰ প্ৰস্তাৱসমূহ

Recommendations of the Wood-Abbot Report, 1937

3. বৈদিক যুগৰ শিক্ষা পদ্ধতিৰ লক্ষ্য আৰু পাঠ্যক্ৰমৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5+5=10

Discuss the aims and curriculum of Vedic education system.

অথবা / Or

মুছলমান যুগৰ নাৰী শিক্ষা আৰু শিক্ষাদান পদ্ধতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5+5=10

Discuss the women education and the method of teaching during the Islamic period.

4. প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্য বিবাদ কি? প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্য বিবাদ ওৰ পেলোৱাত মেক'লেৰ অৱদানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 3+8=11

What is Anglicist-Classicist controversy? Discuss Macaulay's contribution in resolving the Anglicist-Classicist controversy.

5. হাণ্টাৰ আয়োগ কোন চনত গঠন কৰা হৈছিল? ভাৰতবৰ্ষৰ মাধ্যমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত হাণ্টাৰ আয়োগৰ পৰামৰ্শসমূহ লিখা। 1+9=10

In which year was Hunter Commission formed? Write the recommendations of Hunter Commission regarding secondary education in India.

অথবা / Or

কোন চনত গোখলেৰ বিল বিধানসভাত উত্থাপন কৰা হৈছিল? প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত গোখলেৰ বিলৰ প্ৰস্তাৱসমূহ আলোচনা কৰা। 1+9=10

In which year was Gokhale's Bill presented in the Legislative Assembly? Discuss the proposals of Gokhale's Bill on primary education.

6. ঔপনিৱেশিক ভাৰতবৰ্ষত মাধ্যমিক আৰু বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষাৰ গঠন আৰু বিস্তাৰৰ নিৰ্মাণত ছাৰ্জেণ্ট কমিটিৰ ভূমিকা পৰ্যালোচনা কৰা। 6+5=11

Examine the role of the Sargent Committee in shaping the structure and expansion of secondary and university education in colonial India.

★★★

Total No. of Printed Pages—4

5 SEM FYUGP EDNC5B

2025

(November)

EDUCATION

(Core)

Paper : EDNC5B

(Methods and Techniques of Teaching)

Full Marks : 30

Time : 1½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×3=3

Choose the correct answer :

(a) তলৰ কোনটো শিক্ষাদানৰ এটা সাধাৰণ বিধি নহয়?

Which of the following is not a general maxim of teaching?

(i) সহজৰ পৰা জটিললৈ/Simple to complex

(ii) নজনাৰ পৰা জনালৈ/Unknown to known

(iii) সমগ্ৰৰ পৰা আংশিকলৈ/Whole to part

(iv) মূৰ্তৰ পৰা বিমূৰ্তলৈ/Concrete to abstract

(b) তলৰ কোনটো অণুশিক্ষণ চক্ৰৰ এটা পৰ্যায়ৰ ভিতৰত নপৰে ?

Which of the following is not a step in the microteaching cycle?

(i) শিক্ষাদান

Teaching

(ii) প্ৰতিপুষ্টি

Feedback

(iii) পুনৰ শিক্ষাদান

Re-teaching

(iv) সামগ্ৰিক মূল্যায়ন

Summative evaluation

(c) তলৰ কোনটো শৈক্ষিক প্ৰযুক্তিৰ এটা উদাহৰণ নহয় ?

Which of the following is not an example of technology in teaching?

(i) প্ৰজেক্টৰ

Projector

(ii) স্মাৰ্ট ব'ৰ্ড

Smart board

(iii) দূৰ-সংযোগ বৈঠক

Teleconferencing

(iv) বক্তৃতা

Lecture

2. তলত দিয়াবোৰৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা : 2×3=6

Write short notes on the following :

(a) শিক্ষাদানৰ পূৰ্ব-সক্ৰিয় স্তৰ

The pre-active phase of teaching

(b) পাঠ-পৰিকল্পনাৰ প্ৰয়োজনীয়তা

The importance of lesson plan

(c) প্ৰক্ষেপিত আৰু অপ্ৰক্ষেপিত সঁজুলি

Projected and Non-projected aids

3. শিক্ষাদান মানে কি? শিক্ষাদানৰ সাধাৰণ বিধিসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। 1+6=7

What is teaching? Discuss, in brief, the general maxims of teaching.

অথবা / Or

এজন শিক্ষকে প্ৰাথমিক স্তৰৰ শ্ৰেণীকোঠাত স্মৃতিশক্তি স্তৰৰ পাঠদান কেনেকৈ অধিক ফলপ্ৰসূ কৰি তুলিব পাৰে ? 7

How can a teacher make memory level of teaching more effective at a primary level classroom?

4. অণুশিক্ষণ মানে কি? চিত্ৰৰ সহায়ত অণুশিক্ষণ চক্ৰৰ বিষয়ে বিশদভাৱে বৰ্ণনা কৰা। 1+6=7

What is microteaching? Describe elaborately about the microteaching cycle with the help of a diagram.

অথবা / Or

এটা পাঠ-পৰিকল্পনাৰ হাৰ্বাৰ্টিয়ান স্তৰৰ সম্পৰ্কে বৰ্ণনা কৰা। 7

Describe the Herbartian steps of planning a lesson.

5. ভাৰতীয় শ্ৰেণীকোঠাত NEP 2020এ উদ্ভাৱনীমূলক শিক্ষা ব্যৱস্থাক কেনেদৰে উৎসাহিত কৰে, আলোচনা কৰা। 7

Discuss how NEP 2020 encourages innovative pedagogical practices in Indian classroom.

অথবা / Or

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিক্ষাগ্ৰহণত প্ৰেৰণা আৰু সংযোগ বৃদ্ধি কৰিবলৈ শ্ৰেণীকোঠাত কি কি প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, বৰ্ণনা কৰা।

Describe the technologies that can be used in the classroom to increase student's motivation and engagement.

★★★

5 SEM FYUGP EDNC5C

2025

(November)

EDUCATION

(Core)

Paper : EDNC5C

(Measurement and Evaluation in Education)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ অতি চমু উত্তৰ লিখা : 1×6=6

Write very short answers to the following questions :

(a) ‘‘মনোবৈজ্ঞানিক পৰিমাপণত ‘0’ক নিৰ্দিষ্ট একক হিচাপে বিবেচনা কৰা নহয়।’’ এই কথাষাৰ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ ?

“In psychological measurement, ‘0’ is not considered as a unit.” Is this statement true or false?

(b) মনোবৈজ্ঞানিক অভীক্ষাৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one characteristic of psychological test.

(c) কৃতিত্বৰ অভীক্ষাৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।

Write one purpose of achievement test.

(d) মধ্যমাৰ এটা সুবিধা উল্লেখ কৰা।

Mention one advantage of median.

(e) চলক মানে কি?

What is meant by variable?

(f) ধনাত্মক বিষমতা কি?

What is positive skewness?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 3×5=15

Write short notes on the following :

(a) শিক্ষাত পৰিমাপণৰ গুৰুত্ব

Importance of measurement in education

(b) ভাষামূলক অভীক্ষা আৰু ভাষাবিহীন অভীক্ষাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

Difference between verbal test and non-verbal test

(c) প্ৰতিমানীকৃত অভীক্ষাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

Characteristics of standardized test

(d) শৈক্ষিক পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানৰ পৰিসৰ

Scope of educational statistics

(e) প্ৰসামান্য বক্ৰৰ ধৰ্ম

Properties of normal probability curve

3. মূল্যায়ন কি? শিক্ষাত মূল্যায়নৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে লিখা। পৰিমাপণ আৰু মূল্যায়নৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+3+3=8

What is evaluation? Write about the importance of evaluation in education. Explain the differences between measurement and evaluation.

অথবা / Or

অবিৰত মূল্যায়ন কি? শিক্ষাত ইয়াৰ তাৎপৰ্য সম্পৰ্কে লিখা। অবিৰত মূল্যায়ন আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়নৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+3+3=8

What is meant by continuous evaluation? Write its significance in education. Explain the differences between continuous and comprehensive evaluation.

4. নিৰ্ভৰযোগ্যতা কি? ইয়াত প্ৰভাৱ পেলোৱা উপাদানসমূহ কি কি? নিৰ্ভৰযোগ্যতা আৰু বৈধতাৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা। 2+3+3=8

What is reliability? What are the factors that affect it? Explain the relationship between reliability and validity.

অথবা / Or

পূৰ্বাভাসসূচক অভীক্ষাৰ অৰ্থ লিখা। ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? এই অভীক্ষাৰ তিনিটা অসুবিধা উল্লেখ কৰা। 2+3+3=8

Write the meaning of prognostic test. What are its characteristics? Mention three demerits of this test.

5. কাহিনী-সংবোধন অভীক্ষা কি? ইয়াক কিদৰে পৰিচালনা কৰা হয়? এই অভীক্ষাৰ বিশ্লেষণ আৰু ব্যাখ্যা সম্পৰ্কে বহলাই আলোচনা কৰা। 1+2+5=8

What is thematic apperception test? How is it administered? Discuss elaborately about the analysis and interpretation of this test.

অথবা / Or

কোনো এটা অভীক্ষাৰ প্ৰশ্নপদ বিশ্লেষণ মানে কি? ইয়াত প্ৰশ্নপদৰ কাঠিন্যৰ মান আৰু প্ৰশ্নপদৰ পাৰ্থক্য নিৰ্ণয়ক ক্ষমতা নিৰ্ধাৰণ কৰোঁতে কি কি পন্থা অৱলম্বন কৰা হয়? 4+(2+2)=8

What is meant by item analysis of a test? What methods are used here in determining the difficulty level of test item and discriminative power to test item?

6. বিচ্যুতিৰ অৰ্থ কি? তলৰ তালিকাখনৰ পৰা চতুৰ্থক বিচ্যুতি নিৰ্ণয় কৰা : 2+6=8

What is variability? Calculate quartile deviation from the following table :

শ্ৰেণী অন্তৰাল *Class Interval*	*বাৰংবাৰতা* *Frequency*
110–119	10
100–109	12
90–99	18
80–89	15
70–79	25
60–69	12
50–59	18
40–49	8
30–39	2

$N=120$

অথবা / Or

গড় কি? তলৰ তালিকাখনৰ পৰা চমু পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰি গড় নিৰ্ণয় কৰা: 3+5=8

What is mean? Calculate the mean from the following table applying the short method :

শ্ৰেণী অন্তৰাল *Class Interval*	বাৰংবাৰতা *Frequency*
40–44	3
35–39	5
30–34	10
25–29	14
20–24	8
15–19	6
10–14	4

$N=50$

7. বাৰংবাৰতা বহুভুজ কি? তলৰ তালিকাৰ পৰা এটা বাৰংবাৰতা বহুভুজ অংকন কৰা: 2+5=7

What is frequency polygon? Draw a frequency polygon from the following table :

শ্ৰেণী অন্তৰাল *Class Interval*	বাৰংবাৰতা *Frequency*
80–89	2
70–79	11
60–69	50
50–59	70
40–49	43
30–39	20
20–29	4

$N=200$

অথবা / Or

তলৰ তালিকাখনৰ পৰা 'স্থান তাৰতম্য পদ্ধতি' প্ৰয়োগ কৰি সহসম্বন্ধৰ গুণাংক নিৰ্ণয় কৰা আৰু ফলাফল ব্যাখ্যা কৰা: 6+1=7

Calculate the coefficient of correlation from the following table by using 'rank difference method' and interpret the result :

Students	*A*	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*	*H*
Marks in Paper I	30	40	50	20	10	45	22	18
Marks in Paper II	55	75	60	12	11	38	25	15

★★★

Total No. of Printed Pages—4

5 SEM FYUGP ENGC5A

2025

(November)

ENGLISH

(Core)

Paper : ENGC5A

(British Literature : The Early 20th Century)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

UNIT—I

1. Answer any *one* of the following : 10

(a) Critically evaluate the role of alienation, disillusionment, and psychological depth in modernist fiction and poetry. How are these themes reflected in both content and style?

(b) Discuss the major features of modernism in 20th century literature. How did modernist writers respond to the cultural and psychological crises of their time?

(c) Evaluate how psychoanalysis influenced character construction in twentieth century literature.

(d) Examine how the early women's movement influenced literature in the early twentieth century. Discuss with examples.

(e) Examine how modernist writers used myth not to escape from reality but to confront and organize the chaos of modern life. Illustrate your answer with examples from works you have studied.

(f) Discuss the role and significance of the avant-garde movement in shaping twentieth century literature.

UNIT—II

2. Answer any *one* of the following : 10

(a) "*Heart of Darkness* is a voyage of self-discovery performed by Marlow and made possible by Kurtz." Discuss.

(b) Discuss *Heart of Darkness* as a critique of European imperialism. How does Conrad expose the moral and political corruption of colonialism?

(c) Critically assess the representation of Africans in *Heart of Darkness*.

3. Answer any *one* of the following : 5

(a) Write the significance of the title, *Heart of Darkness.*

(b) Examine Marlow as a narrator.

(c) Compare and contrast the portrayal of Kurtz's Intended and the African mistress.

UNIT—III

4. Answer any *one* of the following : 10

(a) Discuss *Mrs. Dalloway* as a modernist novel.

(b) Discuss Virginia Woolf's use of stream of consciousness in *Mrs. Dalloway.*

(c) Explore *Sons and Lovers* as a Bildungsroman.

(d) How do familial relationships, especially between Paul and Gertrude Morel, shape identity and personal growth in the novel?

5. Answer any *two* of the following : 5×2=10

(a) How does *Mrs. Dalloway* explore the limitations placed on women in early 20th century Britain?

(b) How does Clarissa Dalloway represent both conformity and quiet rebellion against the roles imposed by society?

(c) Discuss the symbolic significance of Big Ben and the striking of clocks in *Mrs. Dalloway.*

(d) Compare and contrast Miriam and Clara in Paul's life.

(e) How does Lawrence critique the working-class life and its limitations?

UNIT—IV

6. Answer any *three* of the following : 5×3=15

(a) Discuss the apocalyptic vision in Yeats' *The Second Coming.*

(b) How does Prufrock reflect the isolation and fragmentation of the modern individual?

(c) How does Eliot critique contemporary society in *The Love Song of J. Alfred Prufrock?*

(d) How does W. H. Auden criticize modern society in *The Unknown Citizen?*

(e) Explain the following line :

"Was there another Troy for her to burn?"

(f) What does the speaker mean by "That is no country for old men"?

(g) How does Yeats use the image of the golden bird in the poem?

★ ★ ★

5 SEM FYUGP ENGC5B

2025

(November)

ENGLISH

(Core)

Paper : ENGC5B

(European Classical Literature)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

UNIT—I

1. Answer any *two* of the following : 5×2=10

(a) What is the significance of the Epic in classical literature? Mention any two important epics and their cultural importance.

(b) Differentiate between comedy and tragedy in classical Greek drama. Provide suitable examples.

(c) Briefly describe the role of The Athenian City-State in shaping classical drama and literature.

(d) Define Catharsis and Mimesis. How do they function in classical tragedy?

(e) What are the key characteristics of satire in classical literature? Mention any one classical satirist.

(f) Write a short note on literary cultures in Augustan Rome. How did patronage influence literature during this period?

UNIT—II

2. Answer any *one* the following : 10

(a) Describe the character of Achilles as portrayed in *The Iliad*. What makes him a classical hero?

(b) Discuss the role of the gods in *The Iliad*. How do divine interventions shape the course of events?

(c) Examine how *The Iliad* reflects the values and culture of ancient Greek warrior society.

(d) Analyse the theme of wrath (menis) in *The Iliad* and its significance in the epic's narrative structure.

3. Answer any *one* of the following : 5

(a) Write a brief note on Hector as a family man and warrior.

(b) Explain the role of fate (moira) in the lives of Homeric heroes.

(c) What is the significance of Patroclus' death in the development of the plot?

(d) Briefly discuss Homer's narrative style in *The Iliad*.

UNIT—III

4. Answer any *one* of the following : 10

(a) In *Antigone*, how does Sophocles present the tension between personal duty and political authority? Discuss with reference to the major characters and their choices.

(b) Explore the ways in which *Antigone* reflects the moral and spiritual dilemmas of its time. How do these dilemmas contribute to the play's tragic depth?

(c) How might the Chorus in Antigone be understood as both a commentator and a participant in the unfolding events? Reflect on its shifting stance throughout the play.

(d) Examine the interplay of fate and free will in *Antigone*. To what extent do the characters shape their own destinies?

5. Answer any *one* of the following : 5

(a) Why does Antigone insist on burying Polyneices despite the king's decree?

(b) How does Creon react to Tiresias' prophecy and what changes does it bring about in his decisions?

(c) Explain the role of Ismene in the play. How does her response to Antigone's plan contrast with her sister's?

(d) Briefly describe how the theme of pride (hubris) contributes to Creon's downfall.

UNIT—IV

6. Answer any *one* of the following : 10

(a) Discuss how *Pot of Gold* explore the theme of greed through the character of Euclio. How does his obsession with money shape the plot and humour of the play?

(b) In what ways does *Pot of Gold* reflect typical features of Roman comedy? Consider stock characters, mistaken identity, and social satire in your answer.

(c) Examine the role of family, marriage, and patriarchy in *Pot of Gold.* How does Plautus use these themes to comment on Roman society?

(d) How does Plautus use irony and comic exaggeration in *Pot of Gold*? Discuss with reference to specific scenes or characters.

UNIT—V

7. Answer any *two* of the following in short : 5×2=10

(a) How does Ovid's *Pyramus and Thisbe* explore the theme of tragic love? Comment briefly on its connection to later literary traditions.

(b) What role does punishment play in Ovid's *Philomela*? How is poetic justice achieved in the story?

(c) In the *Bacchus* episode, how are the consequences of impiety and disbelief portrayed? Briefly comment on the transformation of the sailors.

(d) How does Horace blend humour and criticism in *Satires 1 : 4*? Give one example to support your answer.

(e) Discuss how Horace reflects on poetic identity and literary originality in *Satires 1 : 4.* What is his view of imitation?

(f) Briefly explain how Ovid uses the motif of transformation (metamorphosis) to reflect deeper emotional or moral changes in any one of the prescribed stories.

★ ★ ★

Total No. of Printed Pages—4

5 SEM FYUGP ENGC5C

2025

(November)

ENGLISH

(Core)

Paper : ENGC5C

(Literary Criticism—II)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

UNIT—I

1. Answer any *one* of the following : 10

(a) Examine Wordsworth's views on the subject of poetry as elaborated in the *Preface to Lyrical Ballads.*

(b) Present an evaluation of Coleridge's idea on the nature and function of poetry as discussed in Chapter XIV of *Biographia Literaria.*

2. Answer any *one* of the following in short : 5

(a) How does Wordsworth assert the superiority of poetry over science?

(b) How is primary imagination distinguished from secondary imagination, according to Coleridge?

UNIT—II

3. Answer any *one* of the following : 10

(a) Critically evaluate Eliot's theory of impersonality as enumerated in *Tradition and the Individual Talent.*

(b) "Life is a luminous halo, a semi-transparent envelope surrounding us from the beginning of consciousness to the end." Discuss Woolf's idea of the 'stream of consciousness' novel with reference to the above statement.

4. Answer any *one* of the following in short : 5

(a) Discuss Eliot's view of 'historical sense'.

(b) Whom does Virginia Woolf term as 'materialist' and why?

UNIT—III

5. Answer any *one* of the following : 10

(a) What are the two uses of language, according to Richards and how are they connected to truth?

(b) Elucidate on the four functions of kinds of meaning and the interplay of the four kinds of meaning in the usage of language as discussed by I. A. Richards in *Four Kinds of Meaning.*

6. Answer any *one* of the following in short : 5

(a) Explain briefly how theory of criticism rests on an account of value as stated by I. A. Richards in *The Chaos of Critical Theories.*

(b) Comment briefly on Richards' concept of 'intention'.

UNIT—IV

7. Answer any *one* of the following : 10

(a) Which three analogies does Cleanth Brooks offer for the 'essential structure of a poem'? Explain each analogy.

(b) Discuss the second wave of feminism with reference to the two texts analysed by Maggie Humm in *Practising Feminist Criticism : An Introduction.*

8. Answer any *one* of the following in short : 5

(a) Why does Brooks say that "Pope's treatment of Belinda raises all the characteristic problems of poetry"?

(b) Explain 'gynocriticism' from the point of view of Maggie Humm in *Practising Feminist Criticism : An Introduction.*

★ ★ ★

5 SEM FYUGP PSCC5A

2025

(November)

POLITICAL SCIENCE

(Core)

Paper : PSCC5A

(Political Processes and Institutions in Comparative Perspective)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following questions :

(a) 'Civic Culture'ৰ ধাৰণাটো কোনে প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল ?

Who introduced the concept of 'Civic Culture'?

(b) মিশ্ৰিত প্ৰতিনিধিত্ব নিৰ্বাচন ব্যৱস্থা কি ?

What is a mixed representation election system?

(c) 'জাতি' আৰু 'ৰাষ্ট্ৰ'ৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

Mention one difference between 'Nation' and 'State'.

(d) উত্তৰ-ঔপনিৱেশিক ৰাষ্ট্ৰসমূহত গণতান্ত্ৰিকীকৰণৰ এটা প্ৰত্যাহ্বান উল্লেখ কৰা।

State one challenge of democratisation in post-colonial States.

(e) অৰ্ধ-যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় ব্যৱস্থা থকা এখন দেশৰ নাম উল্লেখ কৰা।

Mention one country with a quasi-federal system.

(f) 'Confederation' কি?

What is 'confederation'?

2. তলত উল্লেখ কৰাবোৰৰ চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো **১৫০ শব্দৰ** ভিতৰত) : 3×4=12

Write short notes on the following (**within 150 words** each) :

(a) আলমণ্ড আৰু ভাৰ্বাৰ ৰাজনৈতিক সংস্কৃতিৰ ধাৰণা

Almond and Verba's idea of political culture

(b) FPTP নিৰ্বাচন ব্যৱস্থাৰ ত্ৰুটিসমূহ

Demerits of FPTP election system

(c) একবিংশ শতিকাত জাতি-ৰাষ্ট্ৰৰ ক্ষেত্ৰত থকা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ

Challenges to Nation-States in the 21st century

(d) উত্তৰ-ঔপনিৱেশিক ৰাষ্ট্ৰসমূহত গণতান্ত্ৰিকীকৰণত নাগৰিক সমাজৰ ভূমিকা

Role of civil society in democratisation in post-colonial States

3. তুলনামূলক ৰাজনীতি বুজি পোৱাৰ ক্ষেত্ৰত পৰম্পৰাগত প্ৰতিষ্ঠানবাদ আৰু নতুন প্ৰতিষ্ঠানবাদৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা।

Critically analyse the differences between traditional institutionalism and new institutionalism in understanding comparative politics. 9

অথবা / Or

তুলনামূলক ৰাজনৈতিক বিশ্লেষণত ৰাজনৈতিক সামাজিকীকৰণৰ ভূমিকাৰ সমালোচনাত্মক মূল্যায়ন কৰা।

Critically evaluate the role of political socialisation in comparative political analysis.

4. গ্ৰেট ব্ৰিটেইন আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ দলীয় ব্যৱস্থাৰ তুলনা কৰা। 9

Compare the party systems of the UK and the USA.

অথবা / Or

আনুপাতিক প্ৰতিনিধিত্বমূলক নিৰ্বাচন ব্যৱস্থাৰ ফলপ্ৰসূতাৰ সমালোচনাত্মক মূল্যায়ন কৰা।

Critically evaluate the effectiveness of the proportional representation election system.

5. পশ্চিম ইউৰোপ আৰু এছিয়াৰ জাতি-ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ বিকাশৰ তুলনা কৰা। 8

Compare the development of Nation-States in Western Europe and Asia.

অথবা / Or

'জাতি' আৰু 'ৰাষ্ট্ৰ'ৰ ক্ষেত্ৰত থকা বিতৰ্কবোৰৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা।

Critically analyse the debates around 'Nation' and 'State'.

6. উত্তৰ-ঔপনিৱেশিক ৰাষ্ট্ৰসমূহত গণতান্ত্ৰিকীকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 8

Discuss the process of democratisation in post-colonial States.

অথবা / Or

উত্তৰ-সাম্যবাদী ৰাষ্ট্ৰসমূহত গণতান্ত্ৰিকীকৰণৰ প্ৰত্যাহ্বানসমূহ বিশ্লেষণ কৰা।

Analyse the challenges of democratisation in post-Communist States.

7. যুক্তৰাষ্ট্ৰবাদৰ ওপৰত সমসাময়িক বিতৰ্কবোৰ পৰীক্ষা কৰা। 8

Examine the contemporary debates on federalism.

অথবা / Or

উত্তৰ-ঔপনিৱেশিক যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ বিশেষ প্ৰসংগৰ সৈতে যুক্তৰাষ্ট্ৰসমূহত ক্ষমতাৰ ভূখণ্ডীয় বিভাজনৰ বিষয়টো পৰীক্ষা কৰা।

Examine the issue of territorial division of power in federal States with special reference to the post-colonial federal States.

★★★

Total No. of Printed Pages—4

5 SEM FYUGP PSCC5B

2025

(November)

POLITICAL SCIENCE

(Core)

Paper : PSCC5B

(Global Politics)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following as directed :

(a) কোনে বিশ্বায়নক 'সময় আৰু স্থানৰ সঙ্কুচন' বুলি কৈছে?

Who called globalization as 'Time-Space compression'?

(b) *The World is Flat* গ্ৰন্থখন কোনে লিখা?

Who wrote the book, *The World is Flat*?

(c) বিশ্ব বেংকলৈ সৰ্বাধিক আৰ্থিক বৰঙণি আগবঢ়োৱা দেশখনৰ নাম লিখা।

Name the country that makes the highest financial contribution to the World Bank.

(d) ভাৰত NPT ৰ এখন স্বাক্ষৰকাৰী দেশ।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

India is a signatory of NPT.

(Write True or False)

(e) বিশ্ব সন্ত্রাসবাদৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention one cause of international terrorism.

(f) *The Wretched of the Earth* গ্ৰন্থখনৰ প্ৰণেতা কোন?

Name the author of the book, *The Wretched of the Earth.*

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 3×3=9

Write short notes on the following **(within 150 words** each) :

(a) অতিবিশ্বায়নবাদ

Hyperglobalism

(b) গাঁথনিক সমন্বয় নীতি

Structural adjustment policy

(c) আণৱিক সম্প্ৰসাৰণ

Nuclear proliferation

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো ৪০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions **(within 400 words** each) :

3. বিশ্বায়নৰ সংজ্ঞা দিয়া। বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা কৰা। 2+7=9

Define globalization. Critically discuss the impact of globalization.

অথবা / Or

বিশ্বায়নে ৰাষ্ট্ৰৰ প্ৰতি কেনেধৰণৰ প্ৰত্যাহ্বান কঢ়িয়াই আনিছে, আলোচনা কৰা। 9

Discuss what kind of challenges have been brought about by globalization to the State.

4. বিশ্ব বেংকৰ গঠন আৰু ভূমিকাৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা কৰা। 9

Critically discuss on the composition and role of the World Bank.

অথবা / Or

বিশ্বৰ অৰ্থনৈতিক প্ৰত্যাহ্বানসমূহ মোকাবিলা কৰাত বিশ্ব প্ৰতিৰোধ আন্দোলনসমূহৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss the role of global resistance movements in addressing global economic challenges.

5. আণৱিক অস্ত্ৰৰ বিশ্ব ৰাজনীতি আৰু সুৰক্ষাৰ ওপৰত প্ৰভাৱৰ বিষয়ে বিশ্লেষণ কৰা। 9

Analyze the impact of nuclear weapons on global politics and security.

অথবা / Or

সন্ত্ৰাসবাদ কি ? আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সন্ত্ৰাসবাদে বিশ্ব শান্তিৰ প্ৰতি কিধৰণে সংকতৰ সৃষ্টি কৰিছে, আলোচনা কৰা। 2+7=9

What is terrorism? Discuss how international terrorism is posing a threat to world peace.

6. মানৱ সুৰক্ষা কি? মানৱ সুৰক্ষা পৰম্পৰাগত সুৰক্ষাতকৈ কিধৰণে পৃথক? মানৱ সুৰক্ষাৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা। 3+3+3=9

What is human security? How is human security different from traditional security? Mention the significance of human security.

অথবা / Or

বৰ্তমান বিশ্বৰ প্ৰধান পাৰিপাৰ্শ্বিক বিষয়সমূহৰ এক আভাস দিয়া। 9

Give an account of the major ecological issues of the present world.

7. সাম্প্ৰতিক আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্পৰ্কত গোলকীয় শাসনৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 9

Discuss the rôle of global governance in contemporary International Relations.

অথবা / Or

উত্তৰ-দক্ষিণ বিতৰ্কৰ প্ৰধান বিষয়সমূহৰ সমীক্ষা কৰা।

Evaluate the major issues of North-South debate.

★★★

Total No. of Printed Pages—4

5 SEM FYUGP PSCC5C

2025

(November)

POLITICAL SCIENCE

(Core)

Paper : PSCC5C

(Modern Political Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following as directed :

(a) লুই চতুৰ্থৰ মৃত্যুৰ পিছত মহাজাগৰণ _____ ৰ উদাৰ ৰাজনৈতিক পৰিবেশৰ মাজত আৰম্ভ হৈছিল।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Enlightenment began in the more liberal political climate in _____ after the death of Louis IV.

(Fill in the blank)

(b) ফৰাচী বিপ্লৱ কেতিয়া হৈছিল?

When did French Revolution happen?

(c) গ্ৰীছৰ কোনগৰাকী দাৰ্শনিকে জে. জে. ৰুছোক প্ৰভাৱান্বিত কৰিছিল?

J. J. Rousseau was influenced by which Greek philosopher?

(d) মাইকেল চ্যাণ্ডেলে *Liberalism and the Limits of Justice* গ্ৰন্থখনত কোনগৰাকী চিন্তাবিদক সমালোচনা কৰিছিল?

Which thinker was criticised by Michael Sandel in his book, *Liberalism and the Limits of Justice*?

(e) আন্তোনিও গ্ৰামসিৰ মতে "ৰাষ্ট্ৰ হৈছে শক্তি আৰু ____"।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

According to Antonio Gramsci, "State is force plus ____".

(Fill in the blank)

(f) ন'ম চমস্কিৰ সৈতে কোনে *Manufacturing Consent : The Political Economy of the Mass Media* লিখিছিল?

Who along with Noam Chomsky wrote *Manufacturing Consent : The Political Economy of the Mass Media*?

2. তলত দিয়া বিষয়বোৰত চমু টোকা লিখা : 3×3=9

Write short notes on the following topics :

(a) মহাজাগৰণ / Enlightenment

(b) নাৰী আৰু পিতৃত্ববাদ

Women and Paternalism

(c) সংখ্যালঘুৰ অধিকাৰৰ ওপৰত জে. এস. মিলৰ মত

J. S. Mill's views on rights of minorities

3. মহাজাগৰণ কেনেদৰে উদাৰবাদৰ উত্থান আৰু আধুনিক জাতি-ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে জড়িত হৈ আছে, ব্যাখ্যা কৰা। 9

Explain how enlightenment is associated with the rise of liberalism and modern Nation-State.

অথবা / Or

আধুনিকতাবাদ আৰু উত্তৰ-আধুনিকতাবাদৰ প্ৰধান ধাৰণাসমূহৰ পাৰ্থক্যসমূহ বিশ্লেষণ কৰা।

Distinguish the key themes of modernity and post-modernism, and make an analysis.

4. ৰুছোৰ সাধাৰণ ইচ্ছাৰ ধাৰণাৰ এক সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা। 9

Make a critical assessment of the concept of General Will as propagated by Rousseau.

অথবা / Or

মেৰী ওৱলষ্টনক্ৰাফটে ৰুছোৰ শিক্ষাৰ ধাৰণাৰ ওপৰত আগবঢ়োৱা সমালোচনাৰ বিষয়ে এক নিবন্ধ লিখা।

Write an essay on Mary Wollstonecraft's critique of Rousseau's idea of education.

5. জে. এছ. মিলে কেনেকৈ স্বাধীনতাৰ ধাৰণাক বেন্থামৰ উপযোগিতাবাদ মতবাদৰ আওতাৰ বাহিৰলৈ লৈ গৈছিল, ব্যাখ্যা কৰা। 9

How did J. S. Mill take the concept of liberty beyond the utilitarian doctrine of Bentham? Explain.

অথবা / Or

উপযোগিতাবাদৰ ওপৰত সাম্যবাদে আগবঢ়োৱা সমালোচনাৰ বিষয়ে এক নিবন্ধ লিখা আৰু সেই প্ৰসংগত মাইকেল চ্যাণ্ডেলৰ দৃষ্টিভঙ্গী বৰ্ণনা কৰা।

Write an essay on communitarian critique of utilitarianism with reference to Michael Sandel's views.

6. "সাম্ৰাজ্যবাদ পুঁজিবাদৰ চৰম পৰ্যায়।" ব্যাখ্যা কৰা। 9

"Imperialism is the highest stage of capitalism." Explain.

অথবা / Or

গ্ৰামসিৰ আধিপত্যৰ ধাৰণা আৰু নাগৰিক সমাজৰ ভূমিকাৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain Gramsci's concept of hegemony and the role of civil society.

7. আলেকজেন্দ্ৰা কলোন্টাইয়ে প্ৰস্তাব কৰা ঘৰুৱা কামৰ সামাজিকীকৰণৰ এক আভাস দিয়া আৰু সেয়াই কেনেদৰে নাৰী মুক্তিৰ পথ মুকলাব তাৰে ওপৰত লিখা। 9

Give an overview of socialization of housework as proposed by Alexandra Kollontai. How can it lead to emancipation of women?

অথবা / Or

সংবাদ মাধ্যমৰ নিগমসমূহে কেনেদৰে ব্যৱস্থাৰ সমৰ্থক উদ্দেশ্যধৰ্মী গণসংযোগ গঠন কৰে? ব্যাখ্যা কৰা।

How is system supportive propaganda model of communication developed by media corporates? Explain.

★★★

Total No. of Printed Pages—7

5 SEM FYUGP ECOC5A

2025

(November)

ECONOMICS

(Core)

Paper : ECOC5A

(Intermediate Macroeconomics)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×4=4

Answer the following as directed :

(a) কেইনছৰ উপভোগৰ মনোবৈজ্ঞানিক বিধিৰ অধীনত উপভোগ আৰু আয়ৰ মাজৰ সম্পৰ্ক হৈছে

Under Keynes' psychological law of consumption, the relationship between consumption and income is

(i) ৰৈখিক

linear

(ii) আনুপাতিক

proportional

(iii) ৰৈখিক আৰু অ-আনুপাতিক

linear and non-proportional

(iv) অৰৈখিক যদিও আনুপাতিক

non-linear but proportional

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(b) স্থায়ী আয় প্ৰকল্প অনুসৰি, _____ আয় ধনাত্মক বা ঋণাত্মক হ'ব পাৰে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

According to permanent income hypothesis, _____ income may be positive or negative.

(Fill in the blank)

(c) LM ৰেখাৰ ঢাল নিৰ্ভৰ কৰে

The slope of LM curve depends upon

(i) মুদ্ৰাৰ চাহিদাৰ আয়ৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ ওপৰত

income elasticity of demand for money

(ii) মুদ্ৰাৰ চাহিদাৰ সুতৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ ওপৰত

interest elasticity of demand for money

(iii) মুদ্ৰাৰ চাহিদাৰ আয় আৰু সুতৰ স্থিতিস্থাপকতা দুয়োটাৰ ওপৰত

both income and interest elasticity of demand for monery

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(d) অৱমূল্যায়ন মানে কি বুজা?

What is meant by devaluation?

2. তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×4=16

Write short notes on any *four* of the following :

(a) শলখা প্ৰভাৱ

Ratchet effect

(b) সঞ্চয়ৰ সাঁথৰ

Paradox of thrift

(c) LM ৰেখাৰ ধৰ্ম

Properties of LM curve

(d) মূলধনৰ গতিশীলতা

Capital mobility

(e) নামমাত্ৰ বনাম প্ৰকৃত বিনিময় হাৰ

Nominal vs. Real exchange rate

3. (a) অৱসৰৰ মুহূৰ্তলৈকে সময়ৰ লগে লগে খৰচ আৰু সঞ্চিত সঞ্চয়ৰ অনুপাত কিয় হ্ৰাস পায়? অৱসৰৰ পিছত এই অনুপাতৰ কি হয়? জীৱনচক্ৰ তত্ত্বৰ আধাৰত ব্যাখ্যা কৰা। 5+3=8

Why does the ratio of consumption to accumulated saving decline over time until retirement? What happens to this ratio after retirement? Explain in the light of the life-cycle hypothesis.

অথবা / Or

(b) ব্যৱসায়িক স্থায়ী বিনিয়োগৰ নিৰ্ণায়কসমূহ কি কি? ধৰা হ'ল এটা উদ্ভাৱনে অৰ্থনীতি এখনৰ এটা খণ্ডত বৰ্তমানৰ উৎপাদন কৌশলৰ বহুখিনি অচল কৰি পেলায়। এই খণ্ডত উৎপাদন প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ ষ্টকৰ মূল্য আৰু বিনিয়োগৰ কি হ'ব? ইয়াৰ দ্বাৰা 'q' তত্ত্বৰ বিষয়ে কি জানিব পাৰি? 4+2+2=8

What are the determinants of business fixed investment? Suppose an invention renders much of existing production techniques in a sector of the economy obsolete. What would happen to the stock prices of firms and to investment in the sector? What does it infer about 'q' theory?

4. (a) চৰকাৰী ব্যয় আৰু কৰৰ পৰিৱৰ্তনে IS ৰেখাক কেনেদৰে স্থানান্তৰিত কৰে? উপযুক্ত চিত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰি এনে পৰিৱৰ্তনৰ হ্ৰস্বম্যাদী আৰু দীৰ্ঘম্যাদী সমষ্টিগত অৰ্থনৈতিক প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা। 4+4=8

How do changes in government spending and taxation shift the IS curve? Explain the short-run and long-run macroeconomic effects of such shifts using appropriate diagrams.

অথবা / Or

(b) দ্ৰব্যৰ বজাৰত সুতৰ হাৰ আৰু ভাৰসাম্য উৎপাদনৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা। এই সম্পৰ্কই কেনেকৈ IS ৰেখাৰ ভিত্তি গঠন কৰে? এটা উপযুক্ত চিত্ৰৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা। 4+4=8

Discuss the relationship between interest rates and equilibrium output in the goods market. How does this relationship form the basis of the IS curve? Illustrate your answer with an appropriate diagram.

5. (a) LM ৰেখা পূৰ্ণ স্থিতিস্থাপক বা অপূৰ্ণ স্থিতিস্থাপক হৈ পৰা অৱস্থাসমূহ বিশ্লেষণ কৰা। সমতল LM ৰেখা আৰু উলম্ব LM ৰেখাৰ নীতিগত প্ৰভাৱ কি? 4+4=8

Analyze the conditions under which the LM curve becomes perfectly elastic or perfectly inelastic. What are the policy implications of a flat LM curve and a steep LM curve?

অথবা / Or

(b) মূল্য স্তৰৰ পৰিৱৰ্তনে LM ৰেখাত কেনে প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে সেই বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। মুদ্ৰাস্ফীতি আৰু অৱস্ফীতিৰ ফলত মুদ্ৰা বজাৰৰ ভাৰসাম্যত কেনে প্ৰভাৱ পৰে? 4+4=8

Describe how changes in the price level can affect the LM curve. How do inflation and deflation impact the money market equilibrium?

6. (a) IS আৰু LM ৰেখাই সাধাৰণ ভাৰসাম্য কেনেকৈ নিৰ্ধাৰণ কৰে? ভাৰসাম্য অৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন ঘটাব পৰা যি কোনো দুটা কাৰকৰ বৰ্ণনা কৰা। 4+4=8

How do the IS and LM curves determine the general equilibrium? Describe any two factors that shift the equilibrium position.

অথবা / Or

(b) IS-LM তত্ত্বত প্ৰতিস্পৰ্ধি প্ৰভাৱ কি? ই বিত্তীয় নীতিৰ ফলপ্ৰসূতা কেনেকৈ সীমিত কৰে? প্ৰতিস্পৰ্ধি প্ৰভাৱৰ পৰিমাণ যে মুদ্ৰাৰ চাহিদা আৰু বিনিয়োগৰ সুতৰ সংবেদনশীলতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে, দেখুওৱা। 2+2+4=8

What is the crowding-out effect in the IS-LM model? How does it limit the effectiveness of fiscal policy? Show how the magnitude of the crowding-out effect depends on the interest sensitivity of money demand and investment.

7. (a) মুক্ত অৰ্থনীতিত ভাৰসাম্য উৎপাদন কেনেকৈ নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়, সেই বিষয়ে চিত্ৰৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা। 8

Explain, with the help of diagram, how equilibrium output is determined in an open economy.

অথবা / Or

(b) পৰিশোধৰ সমতাৰ ভাৰসাম্যহীনতা বুলিলে কি বুজা? পৰিশোধৰ সমতাৰ অভাৰসাম্যতাৰ কাৰণসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+6=8

What is meant by disequilibrium in balance of payments? Discuss the causes of disequilibrium in the balance of payments.

★★★

Total No. of Printed Pages—7

5 SEM FYUGP ECOC5B

2025

(November)

ECONOMICS

(Core)

Paper : ECOC5B

(Basic Econometrics)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer of the following :

(a) আকলক এটাৰ ন্যূনতম প্ৰসৰণৰ ধৰ্মক এইদৰে জনা যায়

The property of minimum variance of an estimator is known as

(i) সামঞ্জস্যতা
consistency

(ii) দক্ষতা
efficiency

(iii) পৰ্যাপ্ততা
sufficiency

(iv) নিৰপেক্ষতা
unbiasedness

(b) অৰ্থমীতিবিজ্ঞানত BLUEৰ অৰ্থ হ'ল

In econometrics, BLUE stands for

(i) শ্ৰেষ্ঠ বৈখিক অপৰ্যবেক্ষণ কৰা আকলক

Best Linear Unobserved Estimators

(ii) শ্ৰেষ্ঠ বৈখিক অব্যৱহৃত আকলন

Best Linear Unused Estimate

(iii) শ্ৰেষ্ঠ বৈখিক নিৰপেক্ষ আকলক

Best Linear Unbiased Estimator

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(c) অৱশিষ্টৰ স্থিৰ বিচলনৰ ধাৰণাটো হ'ল

The assumption of constant variance of residuals is

(i) হেটেৰ'স্কেডাষ্টিচিটি

heteroscedasticity

(ii) হ'ম'স্কেডাষ্টিচিটি

homoscedasticity

(iii) অটক'ৰিলেচন

autocorrelation

(iv) মাল্টিক'লিনিয়েৰিটি

multicollinearity

(d) ANOVA মডেল গঠিত

ANOVA model consists of

(i) পৰিমাণগত ব্যাখ্যামূলক চলকৰ দ্বাৰা

quantitative explanatory variables

(ii) গুণগত ব্যাখ্যামূলক চলকৰ দ্বাৰা

qualitative explanatory variables

(iii) পৰিমাণগত আৰু গুণগত দুয়োটা ব্যাখ্যামূলক চলকৰ দ্বাৰা

both quantitative and qualitative explanatory variables

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(e) ডাৰবিন-ৱাটছন পৰীক্ষণৰ সহায়ত চিনাক্তকৰণ হয়

The Durbin-Watson test is used to detect

(i) মাল্টিক'লিনিয়েৰিটি

multicollinearity

(ii) হেটেৰ'স্কেডাষ্টিচিটি

heteroscedasticity

(iii) অটক'ৰিলেচন

autocorrelation

(iv) নিৰ্দিষ্টকৰণৰ ত্ৰুটি

specification error

(f) মাল্টিক'লিনিয়েৰিটিৰ ব্যাখ্যামূলক চলকসমূহ হ'ল

In multicollinearity, explanatory variables are

(i) অসম্পৰ্কিত

uncorrelated

(ii) যাদৃচ্ছিকভাৱে বিতৰণ কৰা

randomly distributed

(iii) উচ্চ সম্পৰ্কিত

highly correlated

(iv) পূৰ্ণৰূপে স্বাধীন

perfectly independent

2. তলৰ যি কোনো **দুটাৰ** ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×2=8

Write short notes on any *two* of the following :

(a) অৰ্থমীতিৰ লক্ষ্যসমূহ

Aims of econometrics

(b) সাধাৰণ বণ্টনৰ ধৰ্মসমূহ

Properties of the normal distribution

(c) ডামি চলকৰ ফান্দ

Dummy variable trap

(d) বিন্দু অনুমান বনাম ব্যৱধান অনুমান

Point estimation vs. Interval estimation

(e) চলকসমূহৰ ত্ৰুটি

Errors in variables

3. *(a)* অৰ্থমীতি কি? অৰ্থনৈতিক আৰু অৰ্থমীতিৰ আৰ্হিৰ মাজত পাৰ্থক্য কৰা। অৰ্থমীতিৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+2+8=12

What is econometrics? Distinguish between economic and econometric models. Discuss the nature and scope of econometrics.

অথবা / Or

(b) গ'ছ-মাৰ্কভ উপপাদ্যৰ সংজ্ঞা দিয়া। ধ্ৰুপদী ৰৈখিক সমাশ্ৰয়ণ আৰ্হিৰ ধাৰণা অনুসৰি OLS, BLUE হিচাপে প্ৰমাণ কৰা। 3+9=12

Define Gauss-Markov theorem. Prove that OLS is BLUE under the assumptions of the classical linear regression model.

4. *(a)* মাল্টিক'লিনিয়েৰিটিৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। মাল্টিক'লিনিয়েৰিটিৰ বিভিন্ন উৎসৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5+6=11

Explain the concept of multicollinearity. Discuss the various sources of multi-collinearity.

অথবা / Or

(b) মাল্টিক'লিনিয়েৰিটি চিনাক্তকৰণৰ পদ্ধতিসমূহ উল্লেখ কৰা। মাল্টিক'লিনিয়েৰিটি সমস্যাৰ সমাধানৰ প্ৰতিকাৰমূলক ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 4+7=11

Mention the methods of detection of multicollinearity. Discuss the remedial measures to solve the problem of multicollinearity.

5. (a) হেটেৰ'স্কেডাষ্টিচিটিৰ সংজ্ঞা দিয়া। হেটেৰ'স্কেডাষ্টিচিটি সমস্যাৰ মূল কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+9=11

Define heteroscedasticity. Explain the main reasons of heteroscedasticity problem.

অথবা / Or

(b) অটক'ৰিলেচনৰ মূল কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। অটক'ৰিলেচন চিনাক্তকৰণৰ বিভিন্ন পৰীক্ষাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5+6=11

Explain the main reasons of autocorrelation. Discuss the various tests to detect autocorrelation.

6. (a) নিৰ্দিষ্টকৰণৰ ত্ৰুটিৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 2+10=12

Define specification error. Discuss its various types.

(Continued)

অথবা / Or

(b) সমাশ্ৰয়ণ আৰ্হি এটাত প্ৰাসংগিক চলকসমূহৰ পৰিহাৰকৰণ আৰু অপ্ৰাসংগিক চলকসমূহৰ অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ পৰিণতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5+7=12

Discuss the consequences of omitting relevant variables and inclusion of irrelevant variables in a regression model.

★★★

5 SEM FYUGP ECOC5C

2025

(November)

ECONOMICS

(Core)

Paper : ECOC5C

(Development Economics—I)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. নির্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer as directed :

(a) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ এটা প্ৰধান সূচক উল্লেখ কৰা।

State one important indicator of economic development.

(b) সুষম উন্নয়নৰ এটা সীমাবদ্ধতা আঙুলিয়াই দিয়া।

Point out one limitation of balanced growth.

(c) দৰিদ্ৰতা সীমাৰেখা মানে কি?

What is poverty line?

(d) হেৰ'ড-ড'মাৰ আৰ্হিত ধাৰণা কৰা হৈছে যে পুঁজি আৰু শ্ৰমৰ মাজত প্ৰতিস্থাপনৰ স্থিতিস্থাপকতা হৈছে

In the Harrod-Domar model, it is assumed that the elasticity of substitution between capital and labour is

(i) অসীম
infinite

(ii) শূন্য
zero

(iii) শূন্য আৰু একৰ মাজত
between zero and one

(iv) এক
one

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(e) আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা জুখিব পৰা এটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।

Mention one method of measuring relative poverty.

(f) অসম বৃদ্ধিৰ ধাৰণাৰ প্ৰধান পৃষ্ঠপোষক কোন আছিল?

Who is the chief proponent of the doctrine of unbalanced growth?

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12

Write short notes on (any *three*) :

(a) অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিত প্ৰভাৱ পেলোৱা কাৰকসমূহ

Factors affecting economic growth

(b) দৰিদ্ৰতাৰ দুশ্চক্ৰ

Vicious circle of poverty

(c) সেনৰ দৰিদ্ৰতা সূচকাংক

Sen's Poverty Index

(d) অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন বনাম অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধি

Economic development vs. Economic growth

3. *(a)* দেশ এখনৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত কৃষিৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 10

Discuss the role of agriculture in the economic development of a country.

অথবা / Or

(b) অনগ্ৰসৰতাৰ কাৰণ আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। 5+5=10

Discuss briefly the causes and features of underdevelopment.

4. *(a)* ৰষ্ট'ৰ অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ স্তৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 10

Explain Rostow's stages of economic growth.

অথবা / Or

(b) কৌশল বাছনি বুলিলে কি বুজি পোৱা? শ্ৰম প্ৰাবল্য আৰু মূলধন প্ৰাবল্য কৌশলৰ আপেক্ষিক সুবিধা আৰু অসুবিধাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+4+4=10

What is meant by choice of technique? Discuss the relative merits and demerits of labour intensive and capital intensive techniques.

5. *(a)* ছ'লৰ বৃদ্ধিৰ আৰ্হিটো সমালোচনাত্মকভাৱে ব্যাখ্যা কৰা। 10

Critically explain Solow's growth model.

অথবা / Or

(b) এডাম স্মিথৰ অৰ্থনৈতিক বৃদ্ধিৰ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। ইয়াৰ সীমাবদ্ধতাসমূহ কি কি? 7+3=10

Explain Adam Smith's theory of economic growth. What are its limitations?

6. *(a)* অসমতা আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বিশ্লেষণ কৰা। দৰিদ্ৰতাৰ ফান্দ সৃষ্টি কৰা মূল ব্যৱস্থাসমূহ চিনাক্ত কৰা। 7+5=12

Analyze the relationship between inequality and economic development. Identify the key mechanisms that generate poverty traps.

অথবা / Or

(b) গণতন্ত্ৰৰ নিৰ্ণায়কসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। গণতন্ত্ৰ আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বিশ্লেষণ কৰা। 6+6=12

Explain briefly the determinants of democracy. Analyze the relationship between Democracy and Economic development.

★★★

5 SEM FYUGP ASMC5A

2025

(November)

ASSAMESE

(Core)

Paper : ASMC5A

(অনুবাদ : তত্ত্ব আৰু প্ৰয়োগ)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

১। চমু উত্তৰ লিখাঁ : ১×৭=৭

(ক) Translation শব্দটোৰ মূল কি?

(খ) 'অনুবাদ : তত্ত্ব আৰু প্ৰয়োগ' গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?

(গ) বাইবেলখন জাৰ্মান ভাষালৈ কোনে অনুবাদ কৰিছিল?

(ঘ) কোনটো শতিকাক 'অনুবাদৰ যুগ' আখ্যা দিয়া হয়?

(ঙ) 'তৃতীয় সাহিত্য' বুলি কোনবোৰ সাহিত্যিক কোৱা হয়?

(চ) কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈৰ 'অনুবাদৰ কথা' শীৰ্ষক প্ৰবন্ধটো কোনখন আলোচনীত প্ৰকাশ পাইছিল?

(ছ) প্ৰথম অনুবাদক কম্পিউটাৰটো কোনে সাজি উলিয়াইছিল?

২। (ক) অনুবাদ মানে কি? অনুবাদৰ ভাষিক দিশসমূহ আলোচনা কৰাঁ। ২+১০=১২

অথবা

(খ) অনুবাদৰ প্ৰকাৰসমূহ কি কি, আলোচনা কৰাঁ। ১২

৩। (ক) অনুবাদৰ পদ্ধতি সম্পৰ্কে এটি আলোচনা যুগুত কৰাঁ। ১২

অথবা

(খ) অনুবাদৰ ক্ষেত্ৰত ভাষিক বিজ্ঞাপনৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰাঁ।

৪। (ক) অনুবাদৰ সাংস্কৃতিক দিশসমূহ বিশ্লেষণ কৰি এটি আলোচনা প্ৰস্তুত কৰাঁ। ১২

অথবা

(খ) অনুবাদৰ ক্ষেত্ৰত সাংস্কৃতিক ভিন্নতাই সৃষ্টি কৰা সমস্যাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।

৫। (ক) অনুবাদৰ প্ৰয়োজন আৰু গুৰুত্ব দেখুৱাই এটি আলোচনা যুগুত কৰাঁ। ১২

অথবা

(খ) সাহিত্য-ভিন্ন অনুবাদৰ গুৰুত্ব কেনে, তোমাৰ মতামত দেখুৱাই এটি আলোচনা যুগুত কৰাঁ।

৬। চমু টোকা লিখাঁ (যি কোনো এটা) : ৫

(ক) অনুবাদ আৰু মাতৃভাষা

(খ) অনুবাদ আৰু অলংকাৰ

(গ) শৈলী অনুবাদ

★★★

Total No. of Printed Pages—3

5 SEM FYUGP ASMC5B

2025

(November)

ASSAMESE

(Core)

Paper : ASMC5B

(যোগাযোগমূলক অসমীয়া)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

১। চমু উত্তৰ লিখাঁ : ১×৬=৬

(ক) 'অসমীয়া ভাষাৰ উচ্চাৰণ' গ্ৰন্থখনৰ ৰচকৰ নাম লিখাঁ।

(খ) ইংৰাজী 'Communication' শব্দটোৰ মূল কি?

(গ) যোগাযোগৰ প্ৰধান মাধ্যম কি?

(ঘ) লঘু বিৰাম চিহ্ন এটাৰ ব্যৱহাৰ কৰি এটা বাক্য লিখাঁ।

(ঙ) কণ্ঠস্বৰ কম্পনক ইংৰাজীত কি বুলি কোৱা হয়?

(চ) এটি অমৌখিক যোগাযোগৰ উদাহৰণ দিয়াঁ।

২। (ক) যোগাযোগ কাক বোলে? যোগাযোগত ভাষা আৰু ভাষাভিন্ন উপাদানৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে চমুকৈ লিখাঁ। ২+৬=৮

অথবা

(খ) যোগাযোগৰ প্ৰকাৰসমূহ সামৰি এটি আলোচনা যুগুত কৰাঁ। ৮

৩। (ক) সাক্ষাৎকাৰ বুলিলে কি বুজাঁ? কোনো পদৰ প্ৰাৰ্থী হিচাপে সাক্ষাৎকাৰ দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত মনোযোগ দিবলগীয়া দিশসমূহত আলোকপাত কৰাঁ। ৩+৯=১২

অথবা

(খ) ৰাজহুৱা স্থানত নিৰ্দিষ্ট এটা বিষয়ৰ বক্তৃতা প্ৰদানৰ বাবে তুমি কেনেকৈ প্ৰস্তুত হ'বা, বিৱৰি লিখাঁ। ১২

৪। (ক) ৰেডিঅ'ৰ নাট্যলেখনৰ কলা-কৌশল সামৰি এটি আলোচনা যুগুত কৰাঁ। ১২

অথবা

(খ) বিজ্ঞাপন প্ৰস্তুতকৰণৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব দিবলগীয়া দিশসমূহৰ বিষয়ে এটি আলোচনা যুগুত কৰাঁ।

৫। (ক) মৌখিক যোগাযোগ প্ৰভাৱশালী কৰাত কোনবোৰ কথাই, কেনেধৰণৰ ভূমিকা লয়, আলোচনা কৰাঁ। ১২

অথবা

(খ) অসমীয়া ভাষাৰ লিখিত যোগাযোগত প্ৰয়োগ হোৱা বিৰাম চিহ্নসমূহৰ বিষয়ে এটি আলোচনা যুগুত কৰাঁ। ১২

৬। চমু টোকা লিখাঁ (যি কোনো দুটা) : ৫×২=১০

(ক) দলীয় আলোচনা

(খ) দৃশ্য-শ্ৰব্য মাধ্যমৰ বাবে লেখন

(গ) কবিতা আবৃত্তিৰ কৌশল

★★★

Total No. of Printed Pages—3

5 SEM FYUGP ASMC5C

2025

(November)

ASSAMESE

(Core)

Paper : ASMC5C

[সাহিত্য তত্ত্ব আৰু সমালোচনা (প্ৰাচ্য)]

Full Marks : 60

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

১। চমু উত্তৰ দিয়াঁ : ১×৮=৮

(ক) ৰীতিবাদৰ প্ৰধান আচাৰ্যগৰাকীৰ নাম কি?

(খ) "শব্দাৰ্থৌ সহিতৌ কাব্যম্"—এই উক্তিষাৰ কোনে কৈছিল?

(গ) 'নন্দনতত্ত্ব : প্ৰাচ্য আৰু পাশ্চাত্য' গ্ৰন্থখন কোনে ৰচনা কৰিছিল?

(ঘ) শব্দশক্তি বুলিলে কি বুজাঁ?

(ঙ) কবিতাত সদৃশ ব্যঞ্জন বৰ্ণ ওচৰা-উচৰিকৈ পুনৰাবৃত্তি হ'লে কি অলংকাৰ হয়?

(চ) বক্ৰোক্তিবাদৰ প্ৰধান প্ৰৱক্তা বুলি কাক আখ্যা দিয়া হয় ?

(ছ) 'ধ্বন্যালোক'ৰ ৰচক কোন ?

(জ) "ন হি ৰসাদৃতে কশ্চিদৰ্থঃ প্ৰৱৰ্ততে"—এই উক্তিষাৰ কোনে আগবঢ়াইছিল ?

২। (ক) কাব্যৰ স্বৰূপ নিৰ্ণয় কৰি ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। ৬+৬=১২

অথবা

(খ) প্ৰাচ্য আলংকাৰিকৰ মতৰ আধাৰত কাব্যৰ সংজ্ঞা নিৰ্ণয় কৰি ইয়াৰ লক্ষণসমূহ আলোচনা কৰা। ১২

৩। চমু টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : ৪×২=৮

(ক) কাব্যৰ ৰীতি

(খ) শ্ৰীশঙ্কুকৰ অনুমিতিবাদ

(গ) অৰ্থান্তৰন্যাস

(ঘ) ঔচিত্য

৪। (ক) শব্দশক্তি কেইপ্ৰকাৰৰ আৰু কি কি? শব্দৰ ব্যঞ্জনা-শক্তিৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ আলোচনা আগবঢ়োৱা। ৩+৭=১০

অথবা

(খ) শব্দৰ লক্ষণাশক্তি বুলিলে কি বুজা? অসমীয়া কবিতাৰ পৰা উদাহৰণ দি আলোচনা কৰা। ২+৮=১০

৫। (ক) কাব্যত অলংকাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি কি? শব্দালংকাৰৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা। ৪+৮=১২

অথবা

(খ) "কাব্যস্যাত্মা ধ্বনি"—এই উক্তিৰ আধাৰত ধ্বনিবাদ সম্পৰ্কে এটি আলোচনা দাঙি ধৰা। ১২

৬। (ক) ভৰতৰ ৰসনিষ্পত্তিৰ সূত্ৰটো আলোচনা কৰা। ১০

অথবা

(খ) 'বক্ৰোক্তিবাদ'ৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

★★★